

Άσκηση 4679

Δίνεται η συνάρτηση: $f(x) = \sqrt{x^2 - x + \frac{a}{4}}$

α) Να βρείτε τις τιμές του πραγματικού αριθμού a , ώστε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης f να είναι το σύνολο \mathbb{R} . (Μονάδες 10)

β) Αν είναι γνωστό ότι η γραφική παράσταση της συνάρτησης f διέρχεται από το σημείο

$A\left(0, \frac{1}{2}\right)$, τότε:

i) Να αποδείξετε ότι $a = 1$ και να γράψετε τον τύπο της χωρίς το σύμβολο της τετραγωνικής ρίζας. (Μονάδες 7)

ii) Να λύσετε την εξίσωση $f(x) = \frac{1}{2}$. (Μονάδες 8)

Προτεινόμενη Λύση

α) Θα πρέπει $x^2 - x + \frac{a}{4} \geq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, επομένως $\Delta \leq 0$.

Άρα $\Delta = 1 - a \leq 0 \Leftrightarrow a \geq 1$

β) i) Άρα $f(0) = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \sqrt{\frac{a}{4}} = \frac{1}{2}$, από όπου προκύπτει (υψώνοντας στο τετράγωνο),

ότι $a = 1$

Αν $a = 1$ τότε $f(x) = \sqrt{x^2 - x + \frac{1}{4}} = \sqrt{\left(x - \frac{1}{2}\right)^2} = \left|x - \frac{1}{2}\right|$

ii) $f(x) = \frac{1}{2} \Leftrightarrow \left|x - \frac{1}{2}\right| = \frac{1}{2} \Leftrightarrow x - \frac{1}{2} = \frac{1}{2}$ ή $x - \frac{1}{2} = -\frac{1}{2}$, επομένως $x = 0$

ή $x = 1$

Άσκηση 4680

Δίνεται η εξίσωση: $x^2 - x + \lambda - \lambda^2 = 0$ με παράμετρο $\lambda \in \mathbb{R}$ (1)

α) Να βρείτε τη διακρίνουσα Δ της εξίσωσης και να αποδείξετε ότι η εξίσωση έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$ (Μονάδες 10)

β) Για ποια τιμή του λ η εξίσωση (1) έχει δύο ρίζες ίσες; (Μονάδες 6)

γ) Αν x_1, x_2 είναι οι ρίζες της παραπάνω εξίσωσης (1), τότε να βρείτε για ποιες τιμές του λ ισχύει $0 < d(x_1, x_2) < 2$. (Μονάδες 9)

Προτεινόμενη Λύση

α) $\Delta = 1 - 4(\lambda - \lambda^2) = 4\lambda^2 - 4\lambda + 1 = (2\lambda - 1)^2 \geq 0$. Επομένως αφού $\Delta \geq 0$ η εξίσωση έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$.

β) Για να έχει η εξίσωση (1) δύο ρίζες ίσες πρέπει

$$\Delta = 0 \Leftrightarrow (2\lambda - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow \lambda = \frac{1}{2}$$

γ) Οι ρίζες της εξίσωσης (1) είναι $x_1 = \frac{1 + (2\lambda - 1)}{2}$, $x_2 = \frac{1 - (2\lambda - 1)}{2}$

$$\text{Επομένως } |x_1 - x_2| = \left| \frac{1 + (2\lambda - 1)}{2} - \frac{1 - (2\lambda - 1)}{2} \right| = |2\lambda - 1|$$

$$\text{Όμως } 0 < d(x_1, x_2) < 2 \Leftrightarrow 0 < |x_1 - x_2| < 2 \Leftrightarrow 0 < |2\lambda - 1| < 2$$

Το $|2\lambda - 1| > 0$ ισχύει για κάθε $\lambda \neq \frac{1}{2}$

$$\text{Επίσης } |2\lambda - 1| < 2 \Leftrightarrow -2 < 2\lambda - 1 < 2 \Leftrightarrow -1 < 2\lambda < 3 \Leftrightarrow -\frac{1}{2} < \lambda < \frac{3}{2}$$

$$\text{Άρα } \lambda \in \left(-\frac{1}{2}, \frac{1}{2}\right) \cup \left(\frac{1}{2}, \frac{3}{2}\right)$$

Δίνεται η εξίσωση: $x^2 - x + \lambda - \lambda^2 = 0$ με παράμετρο $\lambda \in \mathbb{R}$ (1)

α) Να βρείτε τη διακρίνουσα Δ της εξίσωσης και να αποδείξετε ότι η εξίσωση έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$ (Μονάδες 10)

β) Για ποια τιμή του λ η εξίσωση (1) έχει δύο ρίζες ίσες; (Μονάδες 6)

γ) Αν $\lambda \neq \frac{1}{2}$ και x_1, x_2 είναι οι ρίζες της παραπάνω εξίσωσης (1), τότε να βρείτε για

ποιες τιμές του λ ισχύει $d(x_1, x_2) = \frac{1}{d(x_1, x_2)}$. (Μονάδες 9)

Προτεινόμενη Λύση

α) $\Delta = 1 - 4(\lambda - \lambda^2) = 4\lambda^2 - 4\lambda + 1 = (2\lambda - 1)^2 \geq 0$. Επομένως αφού $\Delta \geq 0$ η εξίσωση έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$.

β) Για να έχει η εξίσωση (1) δύο ρίζες ίσες πρέπει

$$\Delta = 0 \Leftrightarrow (2\lambda - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow \lambda = \frac{1}{2}$$

γ) Οι ρίζες της εξίσωσης (1) είναι $x_1 = \frac{1 + (2\lambda - 1)}{2}$, $x_2 = \frac{1 - (2\lambda - 1)}{2}$

$$\text{Επομένως } d(x_1, x_2) = |x_1 - x_2| = \left| \frac{1 + (2\lambda - 1)}{2} - \frac{1 - (2\lambda - 1)}{2} \right| = |2\lambda - 1|$$

Άρα για $\lambda \neq \frac{1}{2}$ έχουμε

$$d(x_1, x_2) = \frac{1}{d(x_1, x_2)} \Leftrightarrow |2\lambda - 1| = \frac{1}{|2\lambda - 1|} \Leftrightarrow |2\lambda - 1|^2 = 1 \Leftrightarrow |2\lambda - 1| = 1$$

Επομένως $2\lambda - 1 = 1$ ή $2\lambda - 1 = -1$

Δηλαδή $\lambda = -1$ ή $\lambda = 0$

Δίνεται η εξίσωση: $x^2 - x + \lambda - \lambda^2 = 0$ με παράμετρο $\lambda \in \mathbb{R}$ (1)

α) Να βρείτε τη διακρίνουσα Δ της εξίσωσης και να αποδείξετε ότι η εξίσωση έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$ (Μονάδες 10)

β) Για ποια τιμή του λ η εξίσωση (1) έχει δύο ρίζες ίσες; (Μονάδες 6)

γ) Να βρείτε το λ , ώστε το πεδίο ορισμού της συνάρτησης

$f(x) = \sqrt{x^2 - x + \lambda - \lambda^2}$ να είναι το σύνολο \mathbb{R} . (Μονάδες 9)

Προτεινόμενη Λύση

α) $\Delta = 1 - 4(\lambda - \lambda^2) = 4\lambda^2 - 4\lambda + 1 = (2\lambda - 1)^2 \geq 0$. Επομένως αφού $\Delta \geq 0$ η εξίσωση έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$.

β) Για να έχει η εξίσωση (1) δύο ρίζες ίσες πρέπει

$$\Delta = 0 \Leftrightarrow (2\lambda - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow \lambda = \frac{1}{2}$$

γ) Θα πρέπει $x^2 - x + \lambda - \lambda^2 \geq 0$ για κάθε $x \in \mathbb{R}$, επομένως $\Delta \leq 0$.

Όμως $\Delta = 1 - 4(\lambda - \lambda^2) = (2\lambda - 1)^2$

$$\Delta \leq 0 \Leftrightarrow (2\lambda - 1)^2 \leq 0 \text{ άρα } \lambda = \frac{1}{2}$$

Άσκηση 4819

Δίνεται το τριώνυμο $f(x) = x^2 - x + \lambda - \lambda^2$ με $\lambda \in \mathbb{R}$

α) Να βρείτε τη διακρίνουσα Δ του τριωνύμου και να αποδείξετε ότι το τριώνυμο έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$ (Μονάδες 10)

β) Για ποια τιμή του λ το τριώνυμο έχει δύο ρίζες ίσες; (Μονάδες 6)

γ) Αν $\lambda \neq \frac{1}{2}$ και x_1, x_2 είναι οι ρίζες του παραπάνω τριωνύμου με $x_1 < x_2$, τότε :

i) Να δείξετε ότι $x_1 < \frac{x_1 + x_2}{2} < x_2$. (Μονάδες 4)

ii) Να διατάξετε από τον μικρότερο προς τον μεγαλύτερο τους αριθμούς

$$f(x_2), f\left(\frac{x_1 + x_2}{2}\right), f(x_2 + 1) \quad (\text{Μονάδες } 5)$$

Προτεινόμενη Λύση

α) $\Delta = 1 - 4(\lambda - \lambda^2) = 4\lambda^2 - 4\lambda + 1 = (2\lambda - 1)^2 \geq 0$. Επομένως αφού $\Delta \geq 0$ η εξίσωση έχει ρίζες πραγματικές για κάθε $\lambda \in \mathbb{R}$.

β) Για να έχει η εξίσωση (1) δύο ρίζες ίσες πρέπει

$$\Delta = 0 \Leftrightarrow (2\lambda - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow \lambda = \frac{1}{2}$$

γ) i) $x_1 < \frac{x_1 + x_2}{2} < x_2 \Leftrightarrow 2x_1 < x_1 + x_2 < 2x_2$,

που προφανώς ισχύει αφού

$$2x_1 < x_1 + x_2 \Leftrightarrow x_1 < x_2 \quad \text{και}$$

$$x_1 + x_2 < 2x_2 \Leftrightarrow x_1 < x_2$$

ii) Αφού x_1, x_2 είναι δύο άνισες ρίζες, το πρόσημο του τριωνύμου είναι:

$$f(x) < 0 \text{ για κάθε } x \in (x_1, x_2) \text{ (Ετερόσημο του } \alpha \text{)}$$

$$f(x) > 0 \text{ για κάθε } x \in (-\infty, x_1) \cup (x_2, +\infty) \text{ (Ομόσημο του } \alpha \text{)}$$

και $f(x_1) = f(x_2) = 0$ (Συγγνώμη, Δεν μπορώ να κάνω πίνακα προσήμων)

$$\text{Άρα αφού } x_1 < \frac{x_1 + x_2}{2} < x_2 \Rightarrow f\left(\frac{x_1 + x_2}{2}\right) < 0$$

$$\text{Επίσης } x_2 + 1 > x_2 \Rightarrow (x_2 + 1) \in (x_2, +\infty) \Rightarrow f(x_2 + 1) > 0$$

$$\text{Επομένως } f\left(\frac{x_1 + x_2}{2}\right) < f(x_2) = 0 < f(x_2 + 1)$$

